

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja i Administracja Piotrkowska Nr. 101. — — — — — Cena 25 groszy — — — — — Telefon : Redakcja Nr. 44-44 Administracja i Eksp. — — — — — dy j. Nr. 77.77 Nr. konta P. K. O. 66.155 — — — — —

„Głos Poranny“ zamieszcza codziennie pełną tabelę wygranych loteryjnych

P. Czechowicz stanie przed Trybunałem

Sejm na nocnym posiedzeniu postanowił pociągnąć b. ministra skarbu do odpowiedzialności

P. Czechowicz był obecny na sali i z ławy poselskiej przysłuchiwał się obradom

VOTUM UFNOŚCI DLA MARSZAŁKA DASZYŃSKIEGO

W. Kor. (St. Gr.) telefonuje: Na wczorajszym posiedzeniu sejmu na samym wstępie przewodniczący p. Woźnicki podał pod głosowanie wniosek ukraiński o votum nieufności dla marszałka Daszyńskiego. Wniosek ten upadł, gdyż popierali go tylko ukraińcy, a kiedy w pół godziny później hotel przewodniczącego objął p. marszałek Daszyński całe centrum izby z B. B. na czele uczyniło na jego cześć owację.

Klub ukraiński przesłał tymczasem na imię marszałka sejmu list, w którym oświadcza, że w swoim czasie oddał za nim głosy, spodziewając się, że jako wytrawny obrońca praw demokracji i parlamentaryzmu, będzie stał na wysokości zadania w sejmie.

Ukraińcy mają cały szereg pretensji do marszałka Daszyńskiego przede wszystkim za to, że nie oponował przeciwko konfiskacji gazet, zawierających przemówienia ukraińców; przywoływał często do porządku mówców ukraińskich i naogół zachowywał się wobec ukraińców nieraz daleko bardziej surowo, niż w stosunku do posłów z innych klubów.

WNIOSEK KONSTYTUCYJNY LEWICY.

Z kolei izba załatwiła cały szereg spraw, m. in. zaś bez dyskusji odesłano do komisji konstytucyjnej projekt klubów PPS. Wyzwolenia i Stron. Chłopsk. w sprawie rewizji konstytucji, po czym poseł Krzyżanowski referował sprawę kolei państwowych.

Poseł Byrka referował wniosek

sejmu o upoważnienie ministra skarbu do wypuszczenia pożyczki wewnętrznej państwowej do wysokości 100 milionów złotych. Chodzi tu o zasilenie państwowych funduszy na budowę mieszkań. Projekt odnośnej ustawy izba przyjęła.

Po załatwieniu innych spraw marszałek zarządził półgodzinną przerwę w radach.

MIN. CZECHOWICZ PRZED TRYBUNAŁEM STANU.

Około godziny 8 wieczorem izba przystąpiła do obrad nad wnioskiem o postawienie b. min. Czechowicza przed Trybunałem Stanu. Wśród obecnych w du-

żej liczbie posłów znajdował się sam „oskarżony“ poraz pierwszy zasiadający na ławach poselskich.

Blisko dwugodzinny referat wygłosił p. Lieberman, uzasadniając wniosek ze stanowiska prawnego i konstytucyjnego wogóle i budżetowego w szczególności. Przemówienie referenta stało na odpowiednim poziomie, a nie brakło w nim i dobrych dowcipów politycznych, co wywoływało nieraz na ławach B.B. różne docinki i przerywania.

Poseł sanojca został kilkakrotnie przywoływany przez marszałka Daszyńskiego do porząd-

ku, wreszcie nawet z zapisaniem do protokołu.

Po krótkiej przerwie około godz. 10 wiecz. zabrał głos prezes N. I. K. prof. Wróblewski.

DYSKUSJA NAD WNIOSEM
Po nim dopiero zaczęła się właściwa dyskusja, do której zapisało się 9 mówców.

Pierwszy poseł Jędrzejewicz z B. B. zaatakował bardzo ostro wicemarszałka p. Woźnickiego, który, jak wiadomo, był autorem wniosku. Zarzucił mu nadużycia ze składkami, zbierania w Ameryce. Przemówienie to wywołało oburzenie, gdyż te zarzuty były w swoim czasie już stawiane przez endecję w

sejmie ustawodawczym i sąd marszałkowski w swoim czasie oczyścił p. Woźnickiego ze wszelkich zarzutów.

Następny głos zabrał poseł Rybarski z klubu narodowego.

W dalszym ciągu dyskusji poseł Downarowicz z frakcji rewolucyjnej przemawiał za przejściem do porządku dziennego nad wnioskiem.

Poseł Jaruzelski z B. B. wystąpił z oskarżeniem przeciwko posłowi Liebermanowi, a poseł Koc z B. B. z oskarżeniem przeciwko posłowi Pierackiemu.

Na tem dyskusję zakończono.

W głosowaniu większością 240 przeciwko 126 przy 5 białych kartkach uchwalono wniosek o postawienie b. ministra Czechowicza przed Trybunałem Stanu.

Uzyskanie kwalifikowanej większości wymaga 220 głosów. Z cyfr wyżej podanych widać, że tę większość uzyskano.

Prof. Balcer nie chce uczestniczyć w Trybunale Stanu

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (St. Gr.) telefonuje:

W dniu wczorajszym nadeszło do senatu zawiadomienie, że profesor Balcer nie przyjął wyboru na członka Trybunału Stanu. W ten sposób Trybunał jest zdekompletowany i senat na najbliższym posiedzeniu w sobotę będzie musiał wybrać dwóch nowych członków Trybunału.

Zgon Focha Marszałka Francji i Polski

PARYŻ, 20.3. Marszałek Foch zmarł w parę chwil po godzinie 5-ej. Do tego czasu dzień miał przebieg normalny. Gdy marszałek dostał bardzo ostrego ataku duszności, pielęgniarki wezwały telefonicznie lekarzy oraz księdza z kościoła św. Klodydy, który zaledwie zdążył udzielić choremu ostatnich sakramentów. Marszałek był niemal zupełnie nieprzytomny i w chwilę potem zmarł, jak się zdaje bez wielkich cierpień.

Wzruszenie, które śmierć Focha wywołała wśród ludności Paryża miało swój wyraz w zgromadzeniu się tłumów w pobliżu mieszkania zmarłego.

Pierwsi złożyli kondolencję prezydent Doumergue i ministrowie.

PARYŻ, 20.3 (Pat) W zakończeniu dzisiejszego posiedzenia Izby, Poincare oświadczył zebrany, że z głębokim smutkiem musi podać do wiadomości fakt śmierci marszałka Focha.

Wszyscy deputowani, prócz komunistów, z oznakami wzruszenia powstali ze swoich miejsc. Poincare zaznaczył, że marszałek Foch był nie tylko wielkim żołnierzem, ale i wielkim obywatelem, na co Izba odpowiedziała przytłumionymi oklaskami.

Następnie przewodniczący Izby złożył w imieniu zebranych hołd Zmarłemu.

Rada ministrów postanowiła urządzać zmarłemu marszałkowi Fochowi pogrzeb narodowy.

Podpalony urząd skarbowy Spłonęły szafy z aktami

WARSZAWA, 20. 3. (PAT) — Ubiegłej nocy wybuchł pożar w lokalu 28-ego urzędu skarbowego przy ulicy Marszałkowskiej. Straż ogniowa, zaalarmowana przez sąsiadów po przybyciu na miejsce pożar szybko ugasiła, przyczem stwierdzono, że powstał on z pod-

palenia. Mianowicie nieznanymi osobami podpalili trzy szafy z aktami. Wielka część papieru w tych szafach spłonęła.

Policja opieczętowała lokal i wszczęła dochodzenia celem stwierdzenia osoby podpalacza.

Zderzenie ekspresów w pełnym biegu

NEW YORK, 20. 3. (ATE) — W pobliżu miasta Parry-Sound, w stanie Ontario zderzyły się 2 pociągi pośpieszne w pełnym biegu. 6 wagon. uległo zdruzgotaniu. Dotychczas z pod gruzów wydobyto 5 trupów. Rannych jest około 200 osób.

Sprzedaż chleba na kartki odbywa się w Moskwie od dwóch dni

MOSKWA, 20 marca (Pat.) Od dwóch dni odbywa się w Moskwie sprzedaż chleba na kartki. Cena chleba na kartki wynosi 22 kopiejki za 1 klg., bez kartki zaś kilogram tego samego chleba kosztuje 44 kopiejki. —

Chleb pyłkowy kosztuje na kartki 44 kopiejki, a bez kartki 64 kopiejki.

Cena za inne wyroby piekarskie z dniem 15 b. m. podwyższona została o 20 procent.

Misjonarze na usługach imperjalizmu

Walka Francji i Włoch o hegemonię na Bliskim Wschodzie

Walka o kongregacje (zakony duchowne), która rozpalila się obecnie we Francji, wywołując namiętną debatę w parlamencie oraz żywe poruszenie w świecie politycznym, jest jakgdyby odrodzeniem wielkich walk religijnych, jakie szalały tam na przełomie XIX i XX stulecia.

Zakończyły się one, jak wiadomo, zwycięstwem świeckiej społeczności, a klęską Kościoła, który, straciwszy szereg przywilejów moralnych i materialnych, poczuł się tem tak dotknięty, że papież uznał za stosowne zerwać stosunki dyplomatyczne z Francją, „niewierną siostrą Kościoła”...

Przywrócił je dopiero rząd bloku narodowego. Szef jego, Briand, ongi zaciekle rewolucjonista i antyklerykał, nawiązał w 1921 roku stosunki ze stolicą apostolską, rozostawiając jednak nienaruszonym rozdział kościoła od państwa oraz ustawodawstwo świeckie.

Dzisiaj znów rozżarza się we Francji przytłumione przez kilkanaście lat ognisko walk religijnych. Mają one tym razem silne zabarwienie polityczne.

Sprawa uznania i finansowania niektórych kongregacji była, jak wiadomo, jedną z kilku przyczyn, które rozsadziły przed pół rokiem gabinet „Jedności narodowej” Poincaré—Herriot. Była ona bodaj główną przyczyną rozwoju radykałów z blokiem narodowym...

Poincaré, podsycany przez klerykałów, mimo, że **sam nie jest klerykałem**, — uwzględnił niektóre ich postulaty, między innymi **uznanie 9 kongregacji misjonarskich**, działających na Bliskim Wschodzie i w Ameryce, **oraz finansowanie ich przez rząd**.

Sprawa ta — bardzo drażliwa — odraczana była przez dłuższy czas, aż wreszcie w zeszłym tygodniu weszła pod obrady parlamentu. Wywołała ona, rzecz jasna, taką burzę i rozpętanie namiętności, jakiego dawno już nie widziano w pałacu Burbonów. Projekt rządowy jest gwałtownie zwalczany przez opozycję, która stanowi dzisiaj blisko połowę izby...

Radykali, a wraz z nimi socjaliści i komuniści, uważają ten wniosek za pierwszy zamach na „świeckość” państwa i obawiają się, że po tem pierwszym uderzeniu mogą przyjść inne. Nie chcą więc dopuścić do najmniejszego nawet wyłomu w świeckim ustawodawstwie, z takim trudem wywalczonym w latach przedwojennych.

Zachodzi pytanie, dlaczego właśnie Poincaré — polityk „świecki”, nie klerykał — upiera się tak ostro przy tej sprawie.

Związał on z nią kwestję swego bytu. Zagroził, że jeżeli ustawa o kongregacjach nie będzie uchwalona przed świętami, to poda się do dymisji.

Otóż nam się wydaje, że decydującą rolę gra tu **nietyle klerykalizm, jak imperjalizm francuski**. Imperjalizm ten, podsycany przez kapitalistów naftowych oraz wielkie banki, posuwa się bardzo energicznie na Bliski Wschód: do Syrii i do Mossulu, gdzie kapitał francuski zaangażowany jest w tranzakcjach naftowych...

Słychać, że buduje się wielki rurociąg naftowy, mający połączyć Mossul z Aleksandretą, portem w północnej Syrii, skąd nafta płynąć będzie morzem Śródziemnym na specjalnych statkach-cysternach do Marsylii. Rurociąg ten będzie oczywiście przez Syrię. Jest ona, jak wiadomo, okupowana od czasu wojny przez Francję, która na konferencji w San Remo (1920) otrzymała mandat na Syrię, zatwierdzony wkrótce potem przez ligę narodów.

A na Syrię „dybie” Mussolini. Chciałby ją wydrzeć Francji i podzielić się nią z Kemal-Paszą, który rzuca lakome spojrzenia na Aleksandretę, wygodny port nad morzem Śródziemnym, oraz na odcinek kolei bagdadzkiej, przechodzący przez francuskie terytorjum Syrii...

Wprawdzie Mussolini — a zapewne i Kemal — nie odwzajemniły się na otwartą wojnę z Francją, no ale takie rzeczy aranżuje się odpowiednio: urządza się powstanie tubylców, wołających o interwencję mahometan, (Turcja!) o uwolnienie kraju z pod jarzma najeźdźców itd.

Faszizm „idzie” dzisiaj „na Wschód”. Imperjalizm Mussoliniego nie może się wyładować w Europie, gdyż Duce nie ma odwagi napaść na Jugosławję, która związała się sojuszem z Francją; w razie, gdyby faszyci napaśli na Jugosławję, pół miliona żołnierzy francuskich wkroczy do Piemontu...

Nie mogąc wyładować swej energii w Europie, Mussolini „idzie” na Wschód, jak o tem świadczy jego wkroczenie do Arabji, gdzie objął protektorat nad jednym z państw arabskich, oraz podburzanie Kemala przeciwko Francji, aby zadać jej bolesny cios — jeśli nie w Europie, to przynajmniej na Bliskim Wschodzie, w Syrii... W ten sposób gotuje się w Azji niebezpieczny konflikt

imperjalizmu faszystowskiego z imperjalizmem francuskim.

Dość spojrzeć na ostatnie posunięcia Mussoliniego w polityce zagranicznej i kościelnej, aby zrozumieć, jak wielką, a niebezpieczną grę rozpoczął dyktator Włoch.

Niedawno zawarł porozumienie z Turcją włoski minister spraw zagranicznych, Dino Grandi, jeździł niedawno do Angory, gdzie prowadził ważne rozmowy polityczne i podpisał podobno pakt przyjaźni (sojusz) z Kemalem. A teraz słyszymy, że **sam Mussolini wybiera się w czerwcu do Angory**, aby sfinalizować porozumienie dwóch dyktatorów...

Jednocześnie Mussolini wskrzesza państwo kościelne; robi szereg ustępstw papie-

żowi i daje mu dwa miljardy lirów.

Tak d.ogo **kazał sobie Watykan zapłacić za jedną rzecz**: za katolickich misjonarzy, którzy pójdą na Wschód, na usługi Mussoliniego, na usługi faszystowskiego imperjalizmu.

Oto dlaczego Mussolini się tak śpieszył z zawarciem ugody z papieżem. Oto dlatego poszedł do Kanossy; oto za co mu tak drogo zapłacił...

A teraz Poincaré, rzecznik francuskiego kapitalizmu, zagrożonego przez pochód faszystów na Bliski Wschód, stara się sparaliżować zamierzenia Mussoliniego. Potrzebni mu są do tego **misjonarze, zakonnicy, kongregacje**: oni

to mają iść na Wschód, aby swą propagandą zwalczając akcję misjonarzy faszystowskich, tak groźną dla interesów kapitalizmu francuskiego.

W tem kryje się, zdaniem naszym, rozwiązanie zagadki, dlaczego Poincaré, — polityk „świecki”, nieklerykał — z taką energią forsuje przez parlament ustawę o kongregacjach misjonarskich, a więc klerykalną...

Natrafia w tem na silny opór ze strony lewicy, która w ten sposób jednocześnie walczy przeciw klerykalizmowi i przeciw niebezpiecznemu dla pokoju imperjalizmowi kapitału francuskiego.

R. Win.

Optymizm Woroszyłowa

Sowiecki minister wojny zabawia się w ekonomistę

Armja czerwona tak ściśle jest związana pod względem politycznym z aparatem sowieckim, że jej kierownicy muszą często zabierać publicznie głos w sprawach o charakterze ogólnopolitycznym, nie mających w gruncie rzeczy dużo wspólnego z problemami wojskowymi.

Wielce charakterystyczne pod tym względem było niedawne wystąpienie komisarza spraw wojskowych, Woroszyłowa, na konferencji okręgowej komisji komunistycznej w Leningradzie, gdzie wygłosił on znamienne przemówienie polityczne. Woroszyłow poświęcił mowę tę wyłącznie omówieniu aktualnych zagadnień politycznych, przy czem wywody jego nacechowane były niezwyklej optymizmem.

Zdaniem sowieckiego komisarza spraw wojskowych, w Unji sowieckiej wszystko jest w najlepszym porządku. Woroszyłow zajmuje jakgdyby miejsce pośrednie wśród rozmaitych kierunków politycznych w Rosji współczesnej i z tego punktu widzenia ocenia obecną sytuację w państwie, starając się przy każdej okazji podkreślać pomyślne wyniki polityki centralnego komitetu wykonawczego partji komunistycznej.

Głównymi tematami mowy leningradzkiej Woroszyłowa były sprawy następujące: wytyczne obecnej polityki zagranicznej ZSSR, wewnętrzna sytuacja Rosji, sytuacja gospodarcza i problem walki ze skrajnymi „odchyleńcami” w partji komu-

nistycznej.

W dziedzinie polityki zagranicznej powinni działacze sowieccy, zdaniem Woroszyłowa, propagować jaknajbardziej ideję pokoju, by w ten sposób zapewnić sobie poparcie państw sąsiadujących z Rosją na polu stabilizacji gospodarczej ZSSR.

Ze szczególnym optymizmem ocenia Woroszyłow obecną sytuację gospodarczą Rosji sowieckiej. Wszystkie ataki przeciwko „industrializacji” państwa klasyfikuje Woroszyłow jako nieuzasadnione niczem napady

ze strony prawych opozycjonistów.

Z wielką ostrożnością wyraża się jednak komisarz spraw wojskowych o trudnościach t. zw. „industrializacji”, o braku środków materialnych, o naprężeniu planów budżetowych i przemysłowych i t. d.

Naogół leningradzkie przemówienie Woroszyłowa wytworzyło wśród słuchaczy atmosferę „oficjalnej pomyślności” i wzmocniło zaufanie do rządowej polityki leningradzkiej sfer komunistycznych.

Wkrótce

ukaze się w najwytworniejszym kinie m. Łodzi przepiękny film według powieści

GABRIELI ZAPOLSKIEJ p. t.

„Policmajster Tagiejew”

W rolach głównych:

ZBYSZKO SAWAN

BOGUSŁAW SAMBORSKI

JERZY MARR

MARJA BOGDO

NORA NEY i w. innych.

POGOTOWIE RADJOWE!!

Aparat szwankuje? -- To bagatela!

Natychmiast zatelefonuj 71-71 do zakładów „NO-RAD”, Gdańska 12, a w ciągu kilku godzin aparat będzie, jak nowy. Tysiące podziękowań i wyrazów uznania od klientów!

Blaga syna o powrót na tron

Królowa—matka Marja Rumuńska przybyła specjalnie w tym celu do ks. Karola do Paryża

PARYŻ, 20 marca. (Tel. wł.) Królowa rumuńska Marja przybyła tutaj w towarzystwie księżniczki Ileany i siedmiu osób swiety. Podobno przyjazd jej do Paryża ma na celu sklonienie ks. Karola do powrotu do Rumunii na tron, którego się zrzekł z miłości do kobiety. Królowa opuściła Bukareszt niespodzianie i rząd nie był w stanie temu przeszkodzić. W Białogrodzie wdowa po królu Ferdynandzie została powitana przez swą córkę

królową Marję jugosłowiańską i jej młodego syna Piotra, który odprowadził do granicy włoskiej. Ks. Karol oczekiwał matkę na dworcu Lyonskim w Paryżu.

BUKARESZT, 20 marca. (Tel. wł.) — Wiadomość o wyjeździe kr. Marji i zapowiedź wizyty b. następcy tronu Karola w Bukareszcie wywołała wielkie wrażenie. Zwracają uwagę na atak w parlamencie premjera Bratiano,

który, jest głównie odpowiedzialny za zrzeczenie się tronu przez ks. Karola — na regencję

Podobno Bratiano nie będzie więcej sprzeciwiał się ewentualnemu powrotowi syna kr. Ferdynanda na tron rumuński. Królowa Marja oświadczyła przed wyjazdem, że zamierza spędzić dłuższy czas we Francji u swej siostry, żony w. ks. Cyryla, pretendenta do tronu carskiego, który posiada wille w Dinard.

Na rzecz rozwiązania sejmku pracuje klub Bloku Bezpartyjnego w izbie

Warsz. koresp. (St. Gr.) telefonuje:

W dniu wczorajszym na posiedzeniu komisji konstytucyjnej wywiązała się większa dyskusja na temat wniosku B. B. o permanentnych obradach komisji konstytucyjnej.

Przedstawiciel PPS., poseł Niedziałkowski proponuje odroczenie tej sprawy do piątku, tembardziej, że nie jest znane w tej sprawie stanowisko rządu, a obecny na posiedzeniu dyrektor departamentu p. Paciorek oświadczył, że nie w tej sprawie nie mógłby powiedzieć. Po dłuższej dyskusji większość

ścią 18 przeciwko 9 głosom postanowiono przejść nad wnioskiem B. B. do porządku dziennego.

Z powodu tej uchwały sekretarjat B. B. rozesłał do prasy komunikat, z którego wynika, że blok uważa uchwałę komisji, która zyska zapewne poparcie plenum, za jeden z powodów, iż sejm obecny nie chce się zająć swoim głównym zadaniem, to jest surręczą rewizją konstytucji.

Komunikat ten świadczy, że już obecnie urabia się opinie i nastroje na rzecz ewentualnego rozwiązania izby.

Pogłoski i plotki o zmianach w gabinecie

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (M. G.) telefonuje:

W związku z ostatnią wizytą p. premjera Bartla u prezydenta Rzplitej, która przeciągnęła się do 2 i pół godzin, krążą najrozmaitsze pogłoski.

Notujemy pogłoski z obowiązku dziennikarskiego jako charakterystyki dla nastrojów obecnie panujących.

Według pogłosek wczorajszą wizytą premjera Bartla u prezydenta Rzplitej była pożegnana i z dniem wczorajszym faktyczne kierownictwo rady ministrów już ma spoczywać w rękach ministra Moraczewskiego.

W najbliższym czasie ma być zamianowany prezesem rady ministrów bądź minister Moraczewski bądź też pułkownik Prystor.

Premjer Bartel natomiast ma objąć na miejsce p. Karpieńskiego, prezesa Banku Polskiego, minister Kwiatkowski ma zostać naczelnym dyrektorem Chorzowa, natomiast resort przemysłu i handlu zostanie powierzony p. wicemarszałkowi senatu — Gliwiciowi, który podobno zdurza się objąć tę tekę, o ile ministrem skarbu zostanie prezes izby przemysłowo-handlowej p. Czesław Klarnier. Plotki kawiarniane nie ominęły również p. Starzyńskiego, dyr. departamentu w ministerstwie skarbu, korzystającego z urlopu zdrowotnego, który ma być desygnowany w najbliższym czasie na stanowisko prezesa PKO.

Wybryki pisma endeckiego

„Słowo Pomorskie“ podało wiadomość, że pierwsza, zmarła już żona marsz. Józefa Piłsudskiego była żydówką.

„W związku z naszą wiadomością — pisze „Słowo Pomorskie“ — zjawili się w redakcji naszego pisma, panowie: plk. Maksymowicz Raczyński, komendant garnizonu i d-ca 4 dyw. piech., prof. Baliński i kpt. rez. Schab żądając umieszczenia wyjaśnienia, że pierwszą żoną marszałka Piłsudskiego była s. p. Marja z domu Koplewska, I voto inżynierowa Juszkiewiczowa, córka lekarza z Wilna, chrześcijanka i katoliczka, iż wiadomość tedy o tem, że była ona żydówką, jest nieprawdziwą.

W dalszym ciągu owej notatki redakcja „Słowa Pomorskiego“ oświadcza, iż żądane sprostowania nie umieści.

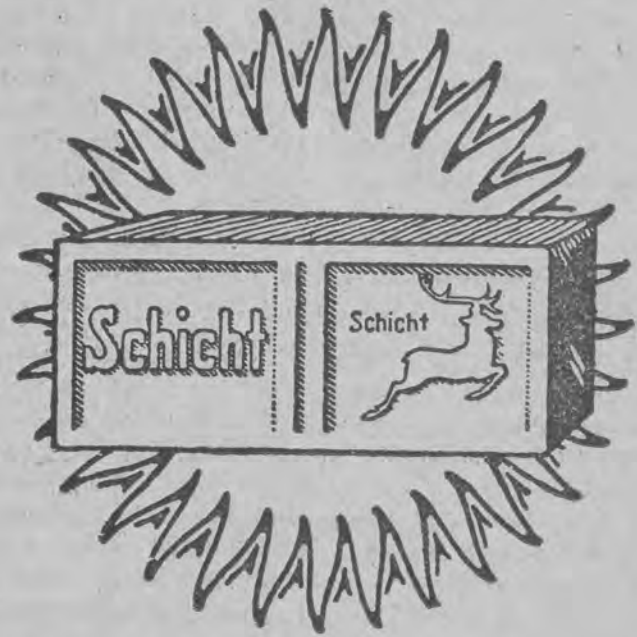
Czytanie

„Ilustr. Prasę Wieczorną“

Prawda zwycięża!

Dobre bywają również i inne gatunki mydła, niema jednak lepszego od mydła

Jeleń-Schicht



Mydło Jeleń-Schicht jest uznane od dziesiątków lat przez wszystkie przezorane gospodynie jako najlepsze.

Bądźcie ostrożni, gdy Wam ofiarują inne mydło, jako rzekomo równie dobre.

Najlepszy gatunek mydła zapewnia Wam jedynie nazwa Schicht i marka Jeleń.

Nowa ordynacja wyborcza dla sejmku śląskiego

Projekt komisji konstytucyjnej przewiduje podział województwa na trzy okręgi wyborcze

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (St. Gr.) telefonuje:

Na wczorajszym posiedzeniu komisji konstytucyjnej zatwierdzono szybko i zgodnie sprawę wywołania sejmku śląskiego i nową ordynację wyborczą. Tekst tej ostatniej został uzgodniony pomiędzy przedstawicielem PPS a przedstawicielem rządu dyrektorem Paciorekowskim. Uchwalono rezolucję, wzywającą rząd do niezwłocznego przeprowadzenia wyborów do sejmku śląskiego.

Nowy projekt ordynacji wybor-

czej dla Śląska przyznaje prawo wyborcze każdemu obywateli w pełni bez różnicy płci, który w dniu zawiadomienia o wyborach do sejmku ukończył lat 21 i mieszka przynajmniej od tego dnia na obszarze województwa śląskiego. Dokonano nowego podziału województwa na 3 okręgi wyborcze: pierwszy z siedzibą komisji wyborczej w Cieszynie, wybiera 18 posłów, drugi z komisją wyborczą w Katowicach — 15 posłów i trzeci z siedzibą komisji wyborczej w Królewskiej Hucie — 15 posłów.

Demonstracyjna rezygnacja posła Polakiewicza z przewodnictwa w komisji administracyjnej

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ (St. Gr.) telefonuje:

Sejm miał wczoraj przed południem swoją sensację.

W komisji administracyjnej poseł Polakiewicz złożył przewodnictwo. Motywy, jakie nim kierowały, wyjaśnił po zagajeniu posiedzenia, oświadczając między innymi:

„Wobec akcji, wszczętej przez panów posłów dr. Putka i Pawłow-

skiego przez złożenie w formie wniosku uchwały podkomisji administracyjnej na plenum sejmku z równoczesnym żądaniem omięcia komisji administracyjnej, dalej wobec inspirowanych ataków prasy na tok prac komisji w przedmiocie ustaw o konkurencji kościelnej i ustaw samorządowych, proszę państwa wiceprzewodniczącego, aby na czas traktowania obu tych spraw w komisji objął przewodnictwo.

Jestem przekonany, że w ten sposób odeprę nieistotne ataki na dobre imię komisji administracyjnej.

Posiedzenie na kilka minut odroczone, celem umożliwienia objęcia przewodnictwa posłowi Dębskiemu.

Po przerwie, kiedy wywiązała się dyskusja nad rezygnacją posła Polakiewicza ten ostatni oświadczył, że rezygnacja jego jest tylko prowizoryczna na czas, kiedy komisja pracować będzie nad ustawami samorządowymi.

Gen. Baczyński przejechany przez auto ciężarowe

POZNAN, 20 marca. (AW.) Przed lokalem „Kurjera Ludowego“ auto ciężarowe VII dyonu samochodowego najechało na przechodzącego przez jezdnię generała Baczyńskiego. Przejechany doznał ogólnych poważniejszych obrażeń i odwieziony został przez szeregowego do miejszkania.

Byrd na pustyni lodowej

oczekuje na samolot ratowniczy
Własnym samolotem odesłał odnalezionych członków wyprawy

NOWY YORK, 20. 3. — Wielkie przygnębienie w Ameryce wywołała depesza majora Byrda, który donosił, że zginął bez śladu trzech uczestnicy jego wyprawy Balchen, June i Gould, którzy wylecieli dla zbadania gór Rockfeller na biegunie południowym.

Byrd przypuszczał, że samolot rozbił się, a wszyscy trzej zginęli. Mimo szalejącej burzy Byrd w towarzystwie Hansona wyleciał na drugim samolocie na poszukiwanie. W strasznej walce z gwałtownym wichrem i śnieżycą lotnicy

odnaleźli swych towarzyszy i mimo niezwykłych trudności wylądowali na lodzie.

Samolotem Byrda odlecieli natychmiast Balchen i June, podczas gdy komandor Byrd wraz z Gouldem i Hansonem pozostali na lodzie i czekają na inny samolot, który ma ich zabrać z pustyni lodowej.

Samolot Balchena jest niezdolny do lotu, gdyż rzucony przez wichry na lody, doznał poważnych uszkodzeń.

Dziki samosąd

Za złe traktowanie narzeczonej zastrzelił jej ojczyma

KATOWICE, 20 marca. (AW) Dzień około godziny 16.00 do restauracji Bazecha przybył porucznik 8 p. ułanów, stacjonarowy w Krakowie, baron Hugo Kornberger i dwoma celownikami strzałami położył właściciela lokalu trupem.

Następnie zabójca opuścił lokal, udając się do żandarmerji,

gdzie zwrócił broń, meldując o dokonanej czynności.

Jako powód zabójstwa podał on, iż Bazech, który jest ojczymem jego narzeczonej, nazwiskiem Mia Kałkówna, obchodził się z pasierbicą bardzo źle.

Por. Kornberger odstawiony będzie prawdopodobnie w dniu jutrzejszym do Krakowa.

Wywiady Trockiego

spowodowały wymianę depesz dyplomatycznych pomiędzy Moskwą a Angorą

BERLIN, 20. 3. (ATE) — „Deutsche Allgemeine Zeitung“ donosi z Konstantynopola iż szereg wywiadów, których Trocki udzielił przed stawicielom rozmaitych dzienników wywołały wymianę depesz dyplomatycznych pomiędzy Angorą i Moskwą. Rządowe sfery tureckie

mają pewną sympatię dla Trockiego, który przysłużył się przyzydentowi Kemal Paszy w czasie walk o jego niepodległość. Dzienniki konstantynopolskie są przepelnione opisami pierwszego spaceru, który Trocki odbył po mieście wraz z żoną i synem.

Finansowanie budowy kanalizacji

(Dokończenie).

możność rozwiązywania kwestji finansowych tego rodzaju urzędzeń systemem, przyjętym zagranicą.

Samorząd, nie mając chwilowo mocniejszej bazy prawnej dla finansowego oparcia kanalizacji, zmuszony jest z konieczności uchwałić wyluszczonej wyżej projekt, aby niezbędne fundusze na czas zdobyć.

Akcja samorządów

Sytuacja wytworzona skutkiem niedopowiedzeń ustawy o przymusie budowy kanalizacji w miastach o ludności ponad 30.000, zniewała samorządy do podjęcia akcji o prawne uregulowanie systemu sfinansowania tej inwestycji. Wspomniana ustawa nie wskazuje bowiem sposobu zdobywania funduszy na budowę kanalizacji.

Tą ogólną sprawą, miasta polskie będą musiały już obecnie się zająć.

Rządowe fabryki rur kanalizacyjnych

Należałoby zwłaszcza pomyśleć o założeniu państwowych fabryk rur kanalizacyjnych, wprowadzanych dotąd z zagranicy, aby tym sposobem jednocześnie zmniejszyć odpływ pieniędzy za granicę.

Projekt Łodzi w tym przedmiocie mógłby być zrealizowany w związku z pertraktacjami rządu o 100 milionową (dolarową) pożyczkę zagraniczną. Z ewentualnie uzyskanych kredytów, min. robót publicznych powinno wyasygnować kilka milionów na założenie wspomnianych fabryk.

Co będzie dalej?

Powracając do zagadnień finansowych Łodzi, stwierdzić wypada, że narazie na 1 rok mamy zapewnione kredyty. Na całkowitą budowę kanalizacji funduszy jeszcze niema.

Miasto według wszelkich prawdopodobieństw czerpać je będzie bądź to ze źródeł rządowych, bądź z prywatnych (kredyty).

Za ile lat skończona będzie kanalizacja?

Jeśli w ciągu bieżącego roku zdecydowany zostanie przez sejm stały system finansowania inwestycji kanalizacyjnych,

Łódź zdoła zakończyć roboty kanalizacyjne w przeciągu 18 lat, licząc, iż rząd zapewni miastu 8 milj. złotych rocznie na ten cel.

W toku konferencji zebrani postawili przewodniczącemu szeregi pytań, na które p. ławnik Kuk udzielił wyczerpujących wyjaśnień.

Miasto zaciągnie pożyczkę

Trwające obecnie słabe konjunktury na amerykańskich rynkach pieniężnych nie pozwalają miastu starać się o kredyty. Gdyby jednak światowa sytu-

acja gospodarcza uległa poprawie miasto zaciągnie bezwzględnie pożyczkę zagraniczną, a to celem przyspieszenia budowy kanalizacji.

P. ławnik Kuk, omawiając następnie przebieg pertraktacji w ministerstwie skarbu, wspominał m. in. ciekawy szczegół: mianowicie, podczas tych rokowań władze centralne zaproponowały, aby miasto wprowadziło na cele budowy kanalizacji podatek inwestycyjny, podobnie jak to czyni kilka innych miast polskich, jednakże magistrat propozycji tej nie zaakceptował nie chcąc obciążać lokatorów, obarczonych i tak podatkiem lokalowym.

Nareszcie!

Stan sanitarny posesji

znacznie się poprawił

Komisje miejskich dozorów sanitarnych przeprowadzają w dalszym ciągu kontrolę nieruchomości pod względem ich stanu sanitarnego.

W wyniku tej kontroli stwierdzono, iż w większości nieruchomości łódzkich urządzenia kanalizacyjne i wodociągowe zostały doprowadzone do stanu używalności. Uporządkowane również zostały podwórza, z których uprzątnięto zwaliny śnieżne.

W wypadkach stwierdzenia uchybień, komisje spisywały protokoły, które przekazane zostały starostwu grodzkiemu, celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności administracyjno karnej. Ogółem dotychczas wydział zdrowotności postawił około 350 wniosków ukarania właścicieli nieruchomości za niewykonanie wydanych w swoim czasie zarządzeń w sprawie usunięcia uchybień sanitarnych. (m)

Z powodu przeniesienia do własnego gmachu przy
ul. Al. Kościuszki Nr. 63

ŁÓDZKIEGO ODDZIAŁU Banku Gospodarstwa KRAJOWEGO

biura i kasy Banku

w piątek, dn. 22 marca rb. czynne będą tylko do godz. 12-ej,

a w sobotę, dn. 23 marca rb. nie będą zupełnie czynne dla publiczności.

Weksle płatne w dniu 23 marca r. b. w B. G. K. w Łodzi nie będą w tym dniu oddawane do notariusza, natomiast mogą być wykupione bądź w piątek, dn. 22 marca rb. (do godz. 12-ej), bądź w poniedziałek, dn. 25 marca rb. (w zwykłych godzinach kasowych). 983-1

Popierajcie budowę szpitala św. Jana

Roboty kanalizacyjne z krótkoterminowej pożyczki rządowej

Kończąc interesujące wyjaśnienia p. ławnik Kuk stwierdził że władze samorządowe zdają sobie dokładnie sprawę z powiższych formalności opracowanego projektu i pomimo, że obciąża on właścicieli domów, wnoszą go na radę miejską i do ministerstwa do uchwalenia i zatwierdzenia. Po zatwierdzeniu powyższych formalności magistrat zwróci się do min. skarbu z prośbą o krótkoterminową pożyczkę a conto wprowadzonych no-

wych podatków i opłat kanalizacyjnych, tytułem których pierwsze sumy wpłyną do kasy miejskiej dopiero na jesieni.

Fundusze te pozwolą miastu niebawem rozpocząć przygotowania do kontynuowania robót kanalizacyjnych, przy których znajdzie zatrudnienie 1.200 robotników.

Po wyjaśnieniu jeszcze kilku spraw konferencję prasową zamknięto.

Projekt sfinansowania robót kanalizacyjnych w bież. roku będzie przedmiotem obrad na dzisiejszym posiedzeniu rady miejskiej, na którym zostanie najprawdopodobniej uchwalony St. Gel.

Dowody osobiste

otrzymać można w urzędzie meldunkowym

Zgodnie z rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych z dnia 29 listopada 1928 roku, urząd meldunkowy magistratu m. Łodzi (ul. Pusta 13) wydaje dowody osobiste codziennie w godzinach od 8,30 do 12,30.

Dowody osobiste otrzymać może każda osoba, zamieszkująca i zameldowana w Łodzi. W celu otrzymania dowodu osobistego należy przedłożyć urzędowi meldunkowemu następujące dokumenty:

- 1) metrykę urodzenia lub wyciąg z ksiąg stałej ludności.
- 2) zaświadczenie tożsamości, przyczem zaświadczenie takie może być wydane, poza komisariatami policji, przez każdy urząd publiczny, stowarzyszenie lub zakład pracy, w którym petent jest zatrudniony. Wystarczające jest również prze-

łożenie dotychczasowego dowodu z fotografią lub wogóle jakiegokolwiek dokumentu, który stwierdza tożsamość w sposób nie nasuwający żadnych wątpliwości. Poza tem złożone należy dwa egzemplarze fotografii, bez nakrycia głowy o wymiarze 4 na 5 cm.

Dowody osobiste wydawane są petentom po upływie kilku dni od złożenia dokumentów i wypełnienia formularza, ponieważ w myśl obowiązujących przepisów dane, zawarte w przedstawionych dokumentach muszą być uzgodnione z rejestrem meldunkowym.

Przy złożeniu formularzy i dokumentów, urząd meldunkowy wyznacza petentowi termin, po upływie którego petent zgłosić się może po odbiór dowodu osobistego. (m)

Za 59 złotych

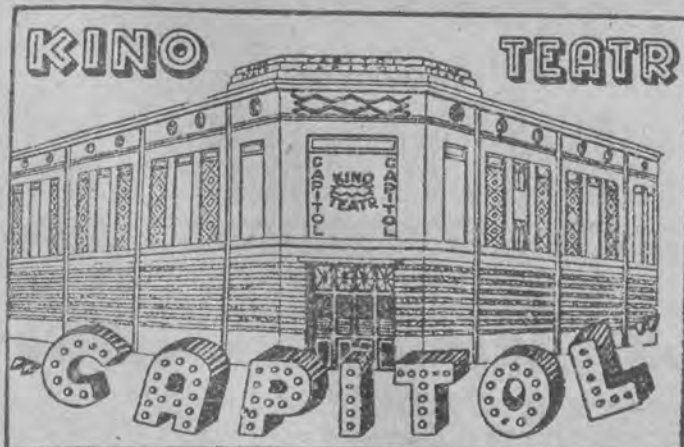
3 dni nad morzem

Organizowane dorocznym zwyczajem przez łódzki oddział ligi morskiej 3 dniowe, wycieczki nad morze wywołały poważne zainteresowanie w społeczeństwie łódzkim.

Przyczynia się tu w pierwszym rzędzie tani stosunkowo pobyt nad morzem, który wraz z biletami kolejowymi, noclegami i całkowitem wyżywieniem wynosi tylko 59 złotych, przyczem suma ta może być przez uczestników wycieczki płacona ratami.

W ten sposób liga morska dąży, do udostępnienia pobytu nad morzem najszerzszemu warstwowi społeczeństwa łódzkiego, które przez bezpośrednie zetknięcie się z morzem ma możność zaznajomienia się z jego znaczeniem i potęgą dla rozwoju ekonomicznego i kulturalnego państwa.

Pierwsza wycieczka ligi odbędzie się w dniach 18, 19 i 20 maja rb., przyczem zapisy uczestników przyjmuje sekretariat ligi (Piotrkowska 92).



Dziś

i dni następnych!

Dziś

Oryginalny
JAZZ-BAND

Rez. E. A. DOUPONT'A

Śpiewy
Chóry

„MOULIN ROUGE”

w roli głównej

Olga Czechowa

Zwiększona orkiestra symfoniczna

Przed finałem o puchar Anglii

Potęga ojczyzny futbolu wyraża się cyfrą miliona piłkarzy

Rozgrywki o puchar królewski w Anglii dobiegają końca, pozostały bowiem do rozegrania jedynie spotkania półfinałowe i finałowe.

Ponieważ ćwierćfinałowe spotkania Huddersfield — Westbromwiel Albion i Bolton Wanderers — Blackburn Rovers dały wyniki remisowe, siłą rzeczy nakazano ponowne mecze rezultaty których są następujące:

W pierwszym wypadku zwyciężyła drużyna Huddersfieldu w stosunku 2:1 nie czyniąc tem niespodzianki bowiem ogólnie przepowiedano jej zwycięstwo, natomiast zwycięstwo Bolton Wanderers nad zeszlornym zdobywcą pucharu Blackburn Rovers w stosunku 2:1 było wielką niespodzianką dla znawców futbolu angielskiego.

Półfinałowe spotkania rozegrane zostaną w dniu 23 bm. Walczyć będą ze sobą Portsmouth — Aston Villa, oraz Bolton Wanderers i Huddersfield. O ile w pierwszym spotkaniu zwycięstwo Aston Villi nad słabym Portsmouthem nie ulega niemal kwestji, bowiem przeciwnik jej zalicza się do najslabszych zespołów I ligi i ostatecznie zakwalifikowanie się jego do półfinału uważane jest w Anglii zdumiewa wszystkich jako wyczyn o którym najzapaleńsi nawet kibice klubu marzyć nie mogli, o tyle w drugim wypadku trudno przewidzieć losy spotkania.

Zdania w tym wypadku są podzielone, lecz należy przypuszczać iż do finału, który rozegrany zostanie w Wenbley staną zespoły Aston Villi i Huddersfieldu. Zaznaczyć należy, iż na ten mecz finałowy wszystkie bilety wstępu do stadionu zostały już dawno rozchwytane.

Jak wielkiem zainteresowaniem cieszą się w Anglii rozgrywki pucharowe świadczy fakt, że tylko cztery spotkania ćwierćfinałowe przyniosły 16.205 funtów szterlingów dochodu co na naszą walutę daje trudną wprost do pomysłenia sumę 700 tysięcy złotych, gromadząc przy tem 228 tysięcy widzów.

Niezależnie od rozgrywek o puchar toczą się mecze o mistrzostwo Wielkiej Brytanji.

Dotychczasowy leader Sheffield Wednesday poniósł porażkę z Cardiff City w stosunku 1:3, lecz ponieważ jego najgroźniejszy konkurent — Sunderland poniósł ró-

nież nie mniej niespodziewaną klęskę z Newcastle United 3:4 więc zatrzymał nadal w swych rękach prowadzenie.

Zresztą i inni faworyci również dnieśli niepowodzenia dostarczając cenne punkty słabszym zespołom. I tak Aston Villa z Birminghamem przegrała 1:2 spadając z trzeciego na szóste miejsce, Everton z Leeds 1:3, Leicester City dzięki zwycięstwu awansował na trzecie miejsce.

By wyrobić sobie dokładne pojęcie o potędze, żywotności i popularności futbolu w Anglii przytoczamy poniżej dane statystyczne porównując je ze stanem liczo-

wym statystyki piłkarstwa polskiego.

Jeden milion piłkarzy amatorów zjednoczonych w 32.000 klubów liczy Anglija. Piłkarzy zawodowych jest zaledwie 5000, zgrupowanych w 500 klubach. W Polsce ogólna liczba piłkarzy przekracza zaledwie liczbę 10 tysięcy, klubów zaś zrzeszonych notujemy 555. Jak widzimy więc cyfry nasze w przybliżeniu odpowiadają zawodowemu futbolowi Anglii, która będąc ojczyzną piłkarstwa, jest mimo wszystko i ojczyzną piłkarstwa amatorskiego, ohoć wielu identyfikuje futbol angielski z pojęciem piłkarza zawodowego.

Union--Turyści I b.

K. P. Zjednoczone — K. S. L. Geyer

Jak się dowiadujemy w najbliższą niedzielę odbędą się na boisku przy ulicy Wodnej o godz. 11 przed południem zawody towarzyskie pomiędzy drużynami Unionu i Turyistów.

Zawodami temi tak drużyna zielonych, jak i doskonała rezerwa fioletowych rozpoczną tegoroczny sezon piłkarski. Union, który dzięki nieocenionym zasługom położonym dla rozwoju sportu został utrzymany w klasie A zabiera się intensywnie do pracy, by okazać że spadek jego do klasy B był tylko dziełem przypadku i nieubłaganą konsekwencją nieróbstwa niesławnej pamięci byłego wydziału gier i dyscypliny.

Drużyna Ib Turyistów znana jest ogólnie ze swej świetnej formy wykazanej w roku ubiegłym. To też z zadowoleniem powitać na leży jej wystąpienie publicznie.

Nie mniej ciekawie zapowiada się i przedmecz w którym udział wezmą zespół K. P. Zjednoczone, przeciw drużynie przy zakładach przemysłowych L. Geyer i S-ka, która jak już donosiliśmy przystąpiła w ostatnich czasach do Ł. Z. O. P. N. Początek przedmeczowyznaczono na godzinę 9 rano.

Zmiany w Hasmonei

W lwowskiej Hasmonei nastąpiły gruntowne zmiany. Znikł z powierzchni długoletni prezes klubu dr. Roller i popularny kierownik sekcji piłki nożnej dr. Szargiel.

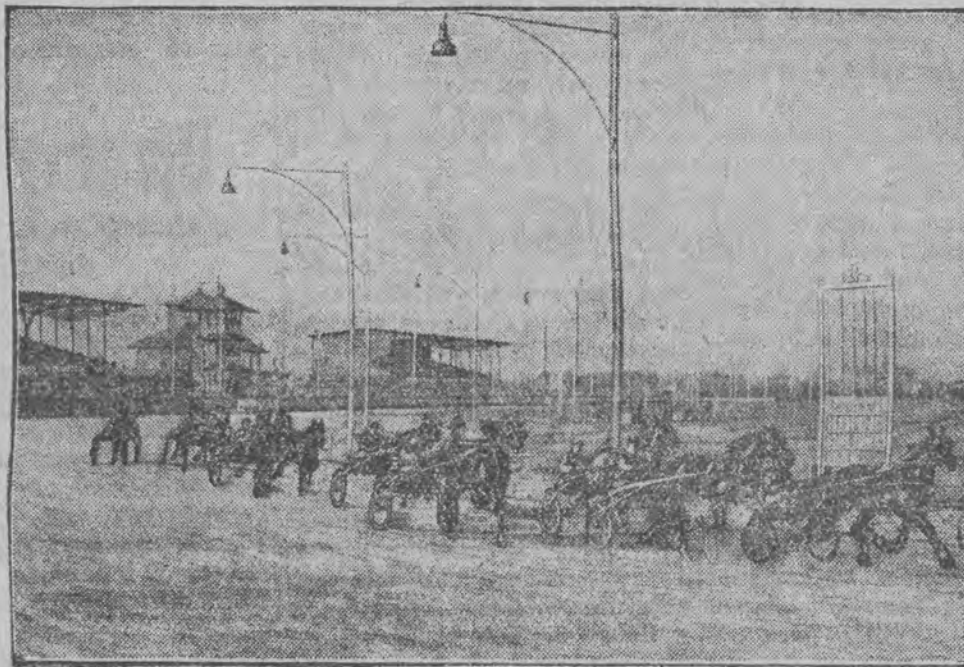
Prezesem Hasmonei jest obecnie znany adwokat lwowski dr. Aleksandrowicz, kierownictwo sekcji piłki nożnej zaś objął dr. Alter.

Zebranie łódzkich klubów kolarskich

Jak już donosiliśmy zawiązany został w Łodzi Związek kolarski województwa łódzkiego, do którego weszli pp.: Pfeiffer (ŁKS.), Placek (Resursa) i Eulenfeld (Union).

Tymczasowa komisja porozumiała się z przedstawicielami Zarządu Polskiego Związku Tow. Kolarskich i postanowiono zwołać organizacyjne zebranie towarzystw kolarskich województwa łódzkiego na poniedziałek, dnia 25 b. m. o godz. 19.30 do lokalu SS. Union przy ul. Przejazd 7.

Sezon wyścigowy rozpoczął się



Pierwsze tegoroczne wyścigi w Berlinie.

Kącik automobilowy

Z życia Łódzkiego Automobil-Klubu

Łódzki Automobil-klub ufundował nagrodę na międzynarodowy raid Automobil-klubu Polski.

Nagrodę L. A. K. zdobywa ten kierowca, który na wozie polskiej fabrykacji, uzyska najlepszą lokatę w pierwszej połowie klasyfikowanych samochodów.

Jak się dalej dowiadujemy, łódzki automobil-klub otrzymał pismo od p. wojewody łódzkiego Jaszczołta, w którym p. wojewoda, odpowiadając na pismo klubu, komuni-

kuje, że członkowie klubu zaproszeni zostaną do mającego powstać w Łodzi urzędu ruchu ulicznego.

Na ostatnim posiedzeniu komisji sportowej L. A. K. postanowiono, by co noc z poniedziałku na wtorek i z czwartku na piątek jeden z członków klubu używał swego automobilu poljeji lotnej, która czuwać będzie nad prawidłowym ruchem kołowym na szosach i drogach.

Starter

Mecze ligowe Turyistów i Ł.K.S. Kulawiak ponownie gra w klubie Turyistów.

W związku z niedzielnymi meczami ligowymi Turyistów i ŁKS-u dowiadujemy się, że obydwie drużyny wystąpią w następujących składach: ŁKS: Miła, Cyll, Galecki, Trzmiela, Kędzierzawski, Pęga, Durka, Sowiak, Król, Aldek, Śledź.

Środkowy pomocnik ŁKS-u wskutek pęknięcia żyły w kolanie nie może narazie występować.

Drużyna Turyistów natomiast zmieni nieco swój dotychczasowy skład na mecz z Wartą w Poznaniu, a to w związku z powrotem

na łono klubu fioletowych gracza Kulawiaka, który jak wiadomo wstąpił do klubu sportowego „Widzowskiej Manufaktury”.

Jak się dowiadujemy p. Kulawiak otrzymał zwolnienie z „Widzowskiej Manufaktury” i weźmie czynny udział w barwach fioletowych w meczu z Wartą. Wobec tego Turyści wyruszają do Poznania w następującym składzie:

Michalski I — Karasiak, Kubik Al., — Hinc, Kulawiak, Kahan — Frankus (Hormans), Stolarski, Ałaszewski, Błaszczyński i Michalski



Dziś i dni następnych!

Wielka orkiestra symfoniczna pod dyr. T. RYDERA

Początek przedst. o godz. 4-ej po poł., w soboty i niedziele o g. 12 w poł., ostatniego o g. 10 w.

Najpiękniejsze arcydzieło amerykańskiej wytwórni First National

Klasyczna piękność Ameryki zw. „Żywym posagiem ekranu”

BILLIE DOVE

w nastrojowym romansie filmowym

„Serce nie służy”

(PRAWO KOBIECEGO SERCA)

Perypetje miłosne romantycznej hrabianki węgierskiej, której serce posiadał urodziwy wieśniak, ordynans jej narzeczonego.

Ruch turystyczny i oszczędności emigrantów mogą polepszyć

BILANS PŁATNICZY POLSKI

Struktura naszego bilansu płatniczego.— Bilans handlowy, jako czynnik decydujący dla kształtowania się naszego bilansu płatniczego.— W jaki sposób nasz bilans płatniczy może się przekształcić z ujemnego w czynny?

Bilans płatniczy każdego kraju jest zazwyczaj wiernym odbiciem jego struktury gospodarczej. Dotyczy to w nieminiejszej mierze Polski, jak to wynika zresztą z danych, ostatnio ogłoszonych przez główny urząd statystyczny, a dotyczących naszego bilansu płatniczego za rok 1926 i 1927.

W pierwszym rzędzie rzuca się w oczy fakt, że bilans handlowy jest czynnikiem decydującym dla kształtowania się naszego bilansu płatniczego, t. j. różnicy między ogólną sumą wpływów pieniężnych do kraju i rozchodów pieniężnych z kraju. W ten sposób ruch towarowy odgrywa rolę głównego regulatora naszego bilansu płatniczego. Przechodząc do bliższej analizy struktury naszego bilansu płatniczego, należy przede wszystkim poświęcić słów kilka jego stronie czynnej. W tej dziedzinie z nielicznymi wyjątkami zauważyć się daje stały postęp. Wywóz towarów (w milionach złotych), wynoszący jeszcze w r. 1923 zaledwie 2.056,3, a w roku 1926 — 2.314,8, osiągnął w roku 1927 cyfrę 2.611,2. To samo da się powiedzieć o innych pozycjach, znajdujących się po stronie czynnej naszego bilansu płatniczego. (Pierwsze cyfry odnoszą się do r. 1926, drugie do roku 1927). I tak (w milionach złotych) przewozy tranzytowe kolejami polskimi wynosiły 117,6 i 128,4, otrzymane odsetki i prowizje bankowe — 6,0 i 17,7, wydatki cudzoziemców w Polsce — 60,7 i 71,1, przekazy emigrantów — 241,1 i 242,7, wydatki placówek zagranicznych w Polsce 13,0 i 17,0 i t. d.

Na specjalną uwagę zasługują pozycje, odnoszące się do przychodów, zwiększających za dłużeń państwa i przychodów, zmniejszających majątek państwa. Pierwsza pozycja, spowodowana zaciągnięciem zawiązań przez państwo, banki i osoby prywatne pożyczkami, wynosiła w r. 1926 — 679,5, zaś w roku 1927 1.376,7 milionów złotych, druga natomiast, w skład której wchodzi: zwrot pożyczek osób prywatnych i sprzedaż papierów wartościowych, udziały, nabyte przez zagranicę w przedsiębiorstwach krajowych, jakoteż nieruchomości obcokrajowców i t. p. wynosiła w powyższym okresie 38,4 i 147,6 milionów zł.

Co zaś się tyczy strony biernej naszego bilansu płatniczego, to zauważyć należy, że rok 1927 wykazuje niemierny wzrost przywozu do Polski towarów w stosunku do roku 1926. We wzroście właśnie importu towarów z 1.528,5 w r. 1926 do pokaźnej cyfry 3.332,1 milionów złotych w r. 1927, szukać należy źródła przekształcenia się naszego bilansu płatniczego z dodatniego (plus 629,9 mil. zł.) w r. 1926 na ujemny (— 342,0 mil. zł.) w r. 1927. Inne natomiast pozycje po stro-

nie biernej wykazują przeważnie nieznaczny wzrost. Tak np. (w milionach złotych) koleje za granicę oraz polskie w Gdańsku związane były z wydatkami w r. 1926 — 78,8, zaś w r. 1927 — 94,0, wypłacone dywidendy, odsetki i prowizje 175,5 i 245,8, wydatki obywateli polskich zagranicą i w Gdańsku 76,9 i 122,0 oraz wydatki placówek polskich zagranicą — 20,1 i 22,4. Nieliczne tylko pozycje wykazują pewne zmniejszenie jak np. sumy wywiezione przez emigrantów, które wynosiły w r. 1926 — 62,4, zaś w r. 1927 — 53,6 mil. zł.

Co zaś dotyczy rozchodów, zmniejszających zadłużenie, czyli pożyczek zwróconych to wynosiły one w r. 1926 — 623,6 (prywatne 486,7), zaś w r. 1927 — 427,3, z czego na pożyczki prywatne przypada 310,7 mil. złotych, natomiast rozchody, zwiększające majątek, a w pierwszym rzędzie pożyczki udzielone zagranicy przez Bank Polski, wykazują wzrost z 323,9 mil. zł. w r. 1926 do 640,4 mil. złotych w r. 1927.

Podkreślić należy, że wybitnie ujemny wpływ na kształtowanie się naszego bilansu płatniczego wywiera obecność pośrednictwa w naszym handlu zagranicznym. Tak np. w r. 1926 zapłaciliśmy zagranicy za frachty kolejowe, przeładunek w portach obcych, asekurację i pośrednictwo na towary, który mógł iść przez koleje i porty polskie, około 420 mil. złotych, a w r. 1927 około 230 mil. zł. Razem tedy zapłaciliśmy obcym kolejom, portom i obcym pośrednikom w ciągu dwóch lat sumę około 650 milionów złotych, t. j. dwa razy tyle, ile wynosił deficyt naszego bilansu handlowego w tym czasie, co dobitnie podkreśla dr. Feliks Hilchen w swej doskonałej pracy p. t. „Wpływ organizacji handlu zagranicznego na bilans płatniczy”. W ten sposób sprawa uniezależnienia naszego handlu zagranicznego od pośrednictwa obcego nabiera pierwszorzędnego znaczenia.

Następnie należy zwrócić uwagę na fakt, że dotychczas po zycia naszego ruchu turystycznego jest wybitnie ujemna i jak to wynika z cyfr powyżej przytoczonych wykazuje stałą tendencję wzrostu. Stan ten trwać będzie dopóty, dopóki nie będzie u nas większego zrozumienia dla sprawy turystyki i przede wszystkim, które stać się mogą dla Polski źródłem znacznego dochodu narodowego, jak to się dzieje np. w Szwajcarii, Włoszech, Francji i nawet Austrii, gdzie według danych urzędowych w r. 1927 1,5 mil. obcokrajowców zostawiło około 200 milionów szwajcarskich franków.

Jest to oczywiście rezultat nadzwyczaj intensywnej propagandy rządu austriackiego, skoordynowanej z akcją orga-

nizacji, mających na celu popieranie ruchu obcych do Austrii. Koniecznym zatem staje się u nas jaknajszersze zorganizowanie plan. polityki, która by miała na celu wyzyskanie tego nowego źródła bogactwa narodowego, zwłaszcza, że Polska nadaje się do turystyki cudzoziemskiej, przedewszystkiem dzięki swym specyficznym właściwościom terenowym.

Dla zapoczątkowania cudzoziemskiego ruchu turystycznego należałoby wyzyskać wszelkie, coraz częściej się odbywające zjazdy międzynarodowe, a zwłaszcza przyszłą wystawę krajową, mającą się odbyć w Poznaniu w maju b. r.

Również odpowiednia akcja, zapoczątkowana już zresztą przez P. K. O. wśród uchodźców, przebywających na kontynencie i w krajach zamorskich, przyczynić się powinno do znacznego powiększenia napływu oszczędności emigrantów do kraju. Należy też przypuszczać, że uregulowanie naszych stosunków handlowych z bliższymi i dalszymi sąsiadami wpłynie na zwiększenie dochodów z przewozu tranzytowego kolejami polskimi, jakoteż, że w miarę rozbudowy naszej floty handlowej, dochody z tego tytułu stanowiąc będą poważną pozycję w naszym bilansie płatniczym.

Środki powyższe wraz z reorganizacją naszej produkcji oraz racjonalizacją naszego wywozu i przywozu przyczynić się mogą w miarę czasu do zrównoważenia, a nawet aktywizacji naszego bilansu płatniczego.

Tymczasowo zaś równowaga naszego bilansu płatniczego warunkowana jest dopływem kapitałów zagranicznych.

M. G.

TRYBUNA CZYTELNIKÓW

Przetrzywanie pieniędzy przez banki

zasługuje na bezwzględne potępienie

Jeden z czytelników komunikuje nam o następującym fakcie rzucającym charakterystyczne światło na politykę niektórych mniejszych banków w Łodzi.

W swoim czasie oddał on żydowskiemu Bankowi Ludowemu Spółka z ogr. odp. w Łodzi (Główna 41) protest do inkasa na Lwów na sumę 140 zł. w terminie wykupu na od 26-go lutego do 8-go marca.

W 5 dni po tym terminie, gdy nie otrzymał gotówki zwrócił się po zwrot protestu, nie otrzymał je jednak żadnej odpowiedzi.

Dnia 11 marca czekał klient ów przed bramą do godz. 10.30, gdyż bank był jeszcze zamknięty, więc zwrócił się do dozorcej domu z pytaniem czy bank jeszcze istnieje na co otrzymał odpowiedź, że

narazie jeszcze istnieje, tylko go późno otwierają.

O godz. 11 zjawił się do banku pomocnik kasjera i klient się do niego zwrócił po wypłacenie pieniędzy.

W odpowiedzi na to spojrzął pan kasjer do książki kasowej i zauważył że pieniędzy niema i oświadczył, że protest jeszcze nie wpłynął.

Ze strony dyrektora spotkała klienta awantura. Oświadczył on, że bank nie będzie na przyszłość żadnych transakcji z nim przeprowadzał. Ten oryginalny system „karania“ klientów upominających się o swoją należność zasługuje, zwłaszcza w obecnym okresie na napiętnowanie.

Ujemny bilans handlowy

w dużej mierze zawdzięczamy utrudnionej
dzięki mrozom komunikacji

Warsz. kor. (M. G.) telefon.:

W sferach gospodarczych stoicy wielkie zaniepokojenie wywołuje fakt, że deficyt naszego bilansu handlowego za miesiąc luty osiągnął cyfrę 97 i pół miliona złotych, przyczem już od przeszło roku wywóz nie okazywał takiego spadku, jak obecnie, kiedy wyniósł zaledwie 167,3 mil. złotych, natomiast przywóz, pomimo trudności transportowych zmniejszył się zaledwie o 29,1 mil. zł., wynosząc 264,9 mil. zł. Zmniejszony wywóz obejmuje niemal wszystkie dziedziny wytwórczości polskiej, a w pierwszym rzędzie przemysł węglowy, hutniczy i włókienniczy.

Eksport wyrobów łódzkich zmniejszył się o 2 i pół mil. zł., wynosząc zaledwie 2,2 mil. zł. Tak znaczny deficyt naszego bilansu handlowego przyczynia się do poważnego odpływu walut polskich, — pogarsza nasz bilans płatniczy, który jest również ujemny.

Co jednak najsmutniejsze, to

fakt, że nie należy się spodziewać poważniejszej poprawy pod tym względem, na przeszkodzie bowiem wzmoczeniu eksportu stoi w pierwszym rzędzie do tkliwie odczuwany przez nasze sfery gospodarcze brak wagonów towarowych, co ma pewien związek z przygotowaniami na wypadek powodzi, pewna bowiem ilość wagonów trzymana jest w rezerwie w celach ratowniczych.

W niektórych dysekcjach zapakują się zaledwie 50 — 60 procent zapotrzebowania. Stan ten potrwa co najmniej jeszcze jakieś 2 tygodnie. Również istnieją jeszcze duże trudności transportowe w portach. W tym stanie rzeczy sytuacja naszego eksportu przedstawia bardzo nieomyślnie i w najlepszym wypadku, jak utrzymują wybitni przedstawiciele naszego życia gospodarczego, saldo ujemne naszego bilansu handlowego za marzec nie wyniesie ponad 50 — 60 mil. złotych.

„PALACE”
Piotrkowska 108

Dziś i dni następnych!
Wielkie 2 szlagiery
podwójny program!

„PALACE”
Piotrkowska 108

Par. 182

ustawy karnej mówi o gwałcie i shańbieniu nieletniej za co przewidziana jest kara długoletniego ciężkiego więzienia

SHAŃBIONA...

Uwiedzenie 15-to letniej

ALBERT STEINRÜCK

Orkiestra M. Lidauera. — Pocz. seansów o g. 4 pp. w soboty i niedz. o g. 12 pp.

Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr. i 1 złoty.

ŻONA i NIE ŻONA

Fascynująca farsa pikantna w 10 aktach

— W roli głównej przepiękna i urocza —

CARMEN BONI

Obligacje Banku Centralnego sfinansuje konsorcjum amerykańsko-angielsko-francuskie

W. koresp. (M. G.) telefonuje: Czynniki miarodajne zostały poinformowane o tem, że celem sfinansowania obligacji mającej powstać w najbliższym czasie w Warszawie Banku Centralnego tworzy się obecnie w Pa-

Produkty hutnicze dla Z.S.S.R. Tranzakcja na 1 milion dolarów ma być zawarta w bieżącym tygodniu

W. koresp. (M. G.) telefonuje: Jak się dowiadujemy w ciągu jeszcze bieżącego tygodnia nastąpi sfinalizowanie tranzakcji pomiędzy przedstawicielami handlowymi Z. S. S. R. w Warszawie, a hutami polskimi. Tranzakcja ta obejmie polskie produkty hutnicze na 1 milion dolarów. Mają być poczynione

Eksport przedzy łódzkiej do Rosji Przemysłowcy wysyłają do Rosji fachowców w celu zawarcia większych tranzakcji

W okresie ostatnich miesięcy szeregi wielk. przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego podjął energicznie akcje mającą na celu wzmocnienie eksportu przedzy łódzkiej do Rosji. Pierwsze tranzakcje zawarte z rosyjskimi kontrahentami dały na ogół pomyślne wyniki, wobec czego szeregi większych przedsiębiorstw postanowił eksport przedzy do Rosji znacznie rozszerzyć i udzielić odbiorcom rosyjskim wydatniejszych kredytów.

Gwarancje kredytów eksportowych Postulaty przemysłu polskiego

W ostatnich dniach na terenie izby przemysłowo-handlowej w Warszawie odbył się szereg konferencji poświęconych doniosłym dla Polski zagadnieniom ubezpieczeń kredytów eksportowych. W sprawie tej p. Jeziorański złożył szereg wniosków stwierdzając, że najpilniejszą potrzebą byłoby stworzenie wielkiego towarzystwa handlowego, powołanie do życia

Związek przemysłu dzianego utworzył się w tych dniach w Rumunji

W Bukareszcie już od dłuższego czasu toczyły się rokowania w sprawie założenia ogólnopanstwowego związku przemysłu dzianego. Pertraktacje te były bardzo uciążliwe przez wzgląd na to, że jedna z największych fabryk tej branży p. f. „Herkules” nie chciała wyrazić swej zgody na założenie związku. Dopiero przed kilku dniami osiągnięto

Rynek pieniężny

Table with exchange rates for various currencies and locations like London, New York, Paris, etc.

PEŁNA TABELA wczorajszego ciągnięcia loterii

Large table containing lottery results, including winning numbers and prize amounts for various classes.

Polski towar, przez polskie porty na polskich okrętach — oto współczesne hasła gospodarczego rozwoju państwa.

Advertisement for 'Sklep do odstąpienia' (Store for withdrawal) located near the market, offering services and products.

Stow. KOMIWOJAZERÓW Ł. O. H. P.

W sobotę, dnia 23 bm.
w lokalach własnych
przy ul. **Sienkiewicza 3/5**

TRADYCYJNY
BAL MASKOWY
p. n. „**CZTERY PORY ROKU**“
Bilety sprzedaje kasa sekretarjatu.

Zakład krawiecki damski
Sz. Kaczka 6^{go} Sierpnia (BENEDYKTA) 10
Najnowsze modele wiosenne i letnie!

KURSY KOSMETYCZNE
D-ra MARJI LEWINSONOWEJ
Cegielniana 6, front I p.
Informacje i zapisy codziennie od 10—8 wiecz.



Dyrekcja koncertów: Alfred Strach.
SALA FILHARMONJI. Tel. 13-84
Dziś
o godz. 8,30 wieczorem
GRA
EMANUEL
Feuerman
Szczegóły w programach.
Bilety w kasie Filharmonji.

Do akt.
Nr. 581-29 r.
Ogłoszenie.
Komornik przy Sądzie Grodzkim w Łodzi, Jan Rzymowski, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Sienkiewicza 67, na zasadzie art. 1030 U.P.C. ogłasza, że w dniu 5 kwietnia 1929 r. od godz. 10 rano w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 91 i Konstantynowskiej 102 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego, ruchomości, należących do firmy „Bracia Weinberg” i składających się z mebli i maszyn oszacowanych na sumę zł. 1210 i 13.000
Łódź, 11/III-29 r.
Komornik Jan Rzymowski

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek (róg Rokicińskiej)
Od wtorku, dnia 19. III. do 25. III. 1929 r. w.
DLA DOROSŁYCH:
Król Dżungli
Dramat w 12-tu aktach z życia dżungli afrykańskich według powieści R. KIPLINGA.
W roli głównej: ELMO LINCOLN.
DLA MŁODZIEŻY:
CHATA WUJA TOMA
Dramat w 12 aktach według rozgłoszonej powieści
Harriety Beecher Stowe
Następny program (Świąteczny)
Niedorostek (Harold Lloyd)
Początek seansów dla dorosłych o godz. 18.45 i 21, w soboty i w niedzielę 16.45, 18.45 i 21.
Początek seansów dla młodzieży o g. 15-ej i 17.—, w soboty i niedziele o 13 i 15-ci.

Dr. med.
H. LAJCHTER
STOMATOLOG
Chor. dziąseł, szczęk, podniebienia, języka i t. p.
Konstantynowska 9,
tel. 49-66, od 1/2—5 po poł.

PORCELANE przyjmuje do reperacji zarówno wyroby z marmuru i kości słoniowej wykonanie trwałe i tanie.
OBRAZY kupuje i sprzedaje tudzież restauruje jak nowej tak starej szkoły.
Piotrkowska 82, pr. of. IV wejście. Ip
WATTENBERG, tel. 65-92

Ogłoszenia drobne
Doniesienia różn.

GARAŻ na pomieszczenie 2—3 samochodów w śródmieściu poszukiwany. Oferty sub. „J. R.” do adm. „Gł. Porannego” 1028—3

Gielda Pracy
CHCESZ OTRZYMAĆ POŻADANE?
Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wyczerpują listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznastwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego-pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Zadzajcie projekty. 44—12

Kupno i sprzedaż
PIANINO
firmy Weber Berlin krzyżowe do sprzedania (1600 zł.) Główna 47, front 11. 31—1

Zagubione dokum.
LILI MARKOWICZSWNA
ucz. klasy 5-ej gimn. Prysewiczówny zgubiła matrykulę. 1030—3

PORADNIA WENEROLOGICZNA
Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1
czynna od 8 rano do 9 wiecz. 11—12) przyjmuję 2—3) kobieta—lekarz w niedzielę i święta od 9—2 pp, leczenie chorób wenerycznych, moczopłciowych i skórnych
Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper.
Konsultacje z neurologiem i urologiem
Gabinet Świątło-leczniczy Kosmetyka lekarska Oddzielna poczekalnia dla Kobiet
PORADA 3 ZŁ.

Kino SPÓŁDZIELNIA
Sienkiewicza 40.
Od poniedziałku, dnia 18-go marca do niedzieli dnia 24-go marca 1929 r. w.
Monumentalny film o niewidzianej dotąd precyzji zdjęć!
„TITANIC”
(MIASTO MARZEŃ)
Reżyserji znakomitego **ALLAN DWANA.**
W rolach głównych: **George O'Brien i Virginia Vohli.**
Następny program: „W Wirze Paryża”. — W rolach głównych: **LIL DAGOVER i GASTON JACQUET.**
W dni powszednie, z wyjątkiem sobót, początek seansów o godz. 4-ej, zaś w soboty, niedziele i święta o g. 2-ej po poł. Ostatni seans o godz. 10. — Na pierwszy seans ceny miejsc niższe.

LECZNICA
lekarzy specjalistów przy Górnym Ryнку
Piotrkowska 294, tel. 22-89
przy przystanku tramw. pabjanickich) Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz., w niedziele i święta do 2-ej po poł.
Wszystkie specjalności i dentystryka. Kąpiele świetlne, lampa kwarcowa, elektryzacja, Roentgen, szczepienia, analizy (mocz, kawa, krew, płocin, wydzielin itd.) Operacje, opatrunki.
Wizyty na miasto. **Porada 4 zł.**
Porada dentystryczna oraz wenerologiczna dla chorób skórnych i wenerycznych 3 ZŁOTE.

Gabinet kosmetyki leczniczej i toaletowej
Absolwentki wydz. lekarsk. uniw. Odeskiego
Z. SZWAŁBE
Zielona 17.
Pielęgnowanie cery, usuwanie brodawek, zmarszczek, piegów, wągrów i innych defektów. Masaż kosmetyczny. **Maski balsamiczne i inne.** Pielęgnacja włosów i usuwanie łupieżu i t. p.
Godziny przyjęć: od 10 r. do 8 wieczór.

Dr. med.
S. NEUMARK
Chor. skórne i weneryczne
Leczenie lampą kwarcową
Moniuszki 5. Tel. 70-50
powrócił
Przyjmuje od 11—1 i od 5—8. Panie od 5—6.

Dr. B. DONCHIN
Specjalista chorób oczu
powrócił do kraju
przyjmuje codziennie od 10—1 i od 4—7, w niedziele od 10—1 pp.
ul. Moniuszki 1.
tel. 9-97-

Doktor
WOŁKOWYSKI
CEGIELNIANA 25, TEL. 26-87
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
LECZENIE ŚWIATŁEM (lampą kwarcową)
Badanie krwi i wydzielin.
Przyjmuje od 8—10 r. 12—2 i 4—8 pp. w niedziele i święta od 9—1.
Dla pań od 4 do 5 po poł. oddzielna poczekalnia. 01

Dr. med.
HELLER
Choroby skórne i weneryczne
UL. NAWROT 2
TELEFON 79-89
Przyjmuje do 10 r. i od 4—8 wiecz. w niedziele od 11—2 po południu
Dla pań spec. od godz. 4—5 po poł. dla niezamożnych
CENY LECZNIC.

Gabinety Kosmetyki Lekarskiej
D-r. MARJI LEWINSONOWEJ
Cegielniana 6, front I p., telefon 43-63.

Dziś, w czwartek, dnia 21 marca r. b. w lokalu Klubu Towarzystwa przy Stowarzyszeniu Kupców m. Łodzi, ul. Piotrkowska 73, odbędzie się **TOWARZYSKA GRA W LOTTO**
Wstęp wolny dla członków, ich rodzin i wprowadzonych gości. — Początek o godz. 9-ej wieczór.
O łaskawe przybycie prosi Zarząd Stowarzyszenia Kupców m. Łodzi.

Dr. med.
H. LUBICZ
powrócił
Cegielniana 43. Tel. 41-32.
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych.
Naświetlanie lampą kwarcową. Przyjmuje od g. 8 do 10 rano i od 5 do 8 wiecz.
Dla pań od 3—5 oddzielna poczekalnia.

NASIONA
Warzywne, pastewne — i kwiatów —
pierwszorządnych firm krajowych i zagranicznych pierwszej jakości do nabycia
w składzie aptecznym
B. PILC, Łódź
PLAC REYMONTA 5/6 (Górny Rynek)

Ofiary Kwasu moczowego

Podagra
Otyłość
Reumatyzm
Arterio-Scleroza
Zatruty Kwasem moczowym, torturowany bólami, może być uratowany tylko przez
URODONAL
Ponieważ URODONAL rozpuszcza Kwas moczowy
Generalna Reprezentacja:
Warszawa, Fredry 4
Prawdziwy URODONAL tylko z polską i francuską etykietą
Zadac w aptekach i składach aptecznych

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.60, za odnośnienie — 40 groszy; z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.50; zagranicą — zł. 10.—

Ogłoszenia za wiersz milimetry 1-szpaltowy: 1 strona i w tekście 40 gr., strona 5 szpalt. — Nekrologi 50 gr. str. 5 szpalt. Nadesłane po tekście 30 gr. str. 5 szpalt. — Zwyczajne 10 gr. str. 10 szpalt. Drobne 12 gr. od wyrazu; najmniejsze 1.20 zł. Poszukiwanie pracy 10 gr. — Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 10 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 pr., firm zagranicznych o 100 proc., za zastrzeżone miejscowe dopłata.